

ἜΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος Πρώτος

Συνδρομὴ ἰτησία: Ἐν Ἑλλάδι φρ. 10, ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ φρ. 20—Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται ἀπὸ 1 ἰανουαρίου ἑκάστου ἔτους καὶ εἶναι ἰτησιαί — Γραφεῖον τῆς Διευθύνσεως; Ὁδὸς Σταδίου, 6.

11 Ἀπριλίου 1876

Ἀπὸ τῆς σήμερον ἡ Ἔστια θὰ πωλῆται, ἐν τε ταῖς ὁδοῖς καὶ ἐν τῷ γραφεῖῳ αὐτῆς, ἀντὶ λεπτῶν 20. Ἡ αὐξήσις αὕτη ἐπιτρέπει τῇ Διευθύνσει νὰ μὴ ὀρίζῃ τοῦ λοιποῦ ἐκ τῶν προτέρων τὸν ἀριθμὸν τῶν πωλουμένων φύλλων.

Ἐν τῷ γραφεῖῳ θὰ πωλῶνται ἐπίσης καὶ ἐκ τῶν προηγουμένων φύλλα πρὸς λεπτὰ 30.

Εἰς τὸ μέτρον τοῦτο προέβη ἡ Διεύθυνσις ἕνεκα τῆς μεγάλης ζήτησεως φύλλων, ὑπερβαίνοντων κατὰ πολὺ τὰ ὀριζόμενα πρὸς πώλησιν.

τὸ φαντάζεσαι. Βεβαίως αἱ πτελέαι καὶ αἱ καστανεαὶ δὲν εἶναι ἴσαι πρὸς τὰς δρυῖς· ἀλλ' αἱ μεγάλαι πτελέαι καὶ αἱ δυναταὶ καστανεαὶ εἶναι ὠραῖα δένδρα ὅσον καὶ αἱ ὠραῖαι δρυῖς. Ἡ ἰσότης δὲν συνίσταται εἰς τὸ νὰ ἤμεθα πάντες εἰς τὴν αὐτὴν θέσιν ἢ εἰς τὸ νὰ ἤμεθα ὅλοι τὸ αὐτὸ πρᾶγμα. Συνίσταται εἰς τὸ νὰ κατέχωμεν ἐπίσης καλῶς τὴν θέσιν ἢ ὅποια ἐδόθη εἰς ἡμᾶς καὶ νὰ ἐκπληρώμεν ἐπίσης καλῶς τὸ χρέος μας.

Ὁ καλὸς γεωργὸς εἶναι ἴσος πρὸς καλὸν συγγραφέα· ἀλλ' ὁ μέτριος συγγραφεὺς δὲν εἶναι ἴσος οὔτε πρὸς μεγάλον συγγραφέα οὔτε πρὸς μεγάλον γεωργόν.

Ἐρ.—Τί εἶναι ἀριστοκρατία;

Ἄπ.—Παρ' ἡμῖν ἀριστοκρατία δὲν εἶναι τίποτε ἄλλο παρὰ λέξις σημαίνουσα τὴν ὑπεροχὴν τῆς διανοίας καὶ τῆς ἀρετῆς τινός.

Ἐρ.—Ἡ ἀριστοκρατία καὶ ὁ λαὸς εἶναι δύο τάξεις ἐχθραὶ;

Ἄπ.—Ὅχι· ἡ ἀριστοκρατία περιέχει ὅλους τοὺς ἀρίστους· ἐὰν ἦσαι στρατιώτης ἀνδρείος καὶ πειθαρχικὸς, ἐὰν ἦσαι ἐργάτης φιλόπονος, ἐπιτήδειος καὶ τίμιος, ἀνήκεις διὰ τοῦτο καὶ μόνον εἰς τὴν ἀριστοκρατίαν. Ὡν φιλόφρων καὶ ἀγαθὸς, κατατάττεσαι μεταξὺ τῶν καλῶς ἀνατετραμμένων ἀνθρώπων, καὶ ἐπομένως μεταξὺ τῶν ἀριστοκρατῶν.

Ἐρ.—Τί ἐννοοῦμεν λέγοντες ὅτι οὗτος μὲν εἶναι ἐργατικὸς, ἐκεῖνος δὲ ἀργός; Εἶναι δίκαιον νὰ ἐργάζωνται οἱ μὲν καὶ νὰ κáθηται ἀργοὶ οἱ δέ;

Ἄπ.—Δὲν πρέπει νὰ συγχέωμεν τοὺς ἀργοὺς μὲ ἐκείνους οἵτινες ἀναπαύονται μετὰ τὴν ἐργασίαν. Ἄλλὰ καὶ δὲν πρέπει νὰ ὑποθέτωμεν ἀργοὺς τοὺς μὴ ἐργαζομένους διὰ τῶν χειρῶν. Παρατήρησε ὅτι πολλοὶ ἄνθρωποι τοὺς ὁποίους θεωρεῖς ἀργοὺς διασκεδάζουν τὴν Κυριακὴν καὶ τὰς ὥρας τῆς ἀνάσεως κωπηλατοῦντες, βουκανίζοντες, σκάπτοντες καὶ τὰ τοιαῦτα, δηλαδὴ ἐπιδίδονται εἰς ἐπιπόνουσ ἐργασίας, καὶ τοῦτο διὰ τὰ ἀναπαυοῦν. Ὁ στρατηγὸς ὅστις δὲν φρουρεῖ, καὶ δὲν φέρει πυροβόλον, δὲν εἶναι πλέον ἀργός τοῦ κοπιῶντος στρατιώτου. Ὁ ἀρχιτέκτων, ὁ διαγράφων τὸ σχέδιον μιᾶς οἰκίας, ἐργάζεται ὅσον καὶ ὁ κτίστης καὶ ὁ λεπτοεργός, οἱ ὅποιοι κατασκευάζουν αὐτὴν. Οἱ ἀλη-

ΠΡΟΛΗΨΕΙΣ ΚΑΙ ΠΛΑΝΑΙ ΤΟΥ ΛΑΟΥ

Κατὰ τὸν Ἀλφόνσον Κάρρ, ὑπὸ ***

Συνίετα· ἰδί σελ. 209.

Ἐρ.—Τί εἶναι ἡ ἐλευθερία;

Ἄπ.—Ἡ ἐλευθερία εἶναι τὸ δικαίωμα νὰ ἐνεργῇ τις κατὰ τὸ λογικόν του καὶ τὴν καρδίαν του, συμμορφούμενος μὲ τοὺς νόμους τῆς πατρίδος του.

Ἐρ.—Ἀλλὰ οἱ νόμοι δὲν περιορίζουν τὴν ἐλευθερίαν;

Ἄπ.—Οἱ νόμοι ἔχουν σκοπὸν νὰ ἐξασφαλίσουν τὴν ἐλευθερίαν ὅλων, θέτοντες ὄριον εἰς τὴν ἐλευθερίαν ἑκάστου, τὴν ἐλευθερίαν πάντων. Ὁ νόμος π. χ. σὲ στερεῖ τὴν ἐλευθερίαν νὰ συντρίβῃς τοὺς φανοὺς καὶ νὰ θορυβῆς τὴν νύκτα· διότι ἂν τὸ ἐσυγχώρει δὲν θὰ εἶχον οἱ ἄλλοι τὴν ἐλευθερίαν νὰ βλέπουν ἢ νὰ κοιμῶνται· τὴν ἐλευθερίαν αὐτὴν ἐγγυᾶται καὶ πρὸς σὲ τὸν ἴδιον αὐτὸς οὗτος ὁ νόμος, ὁ ὁποῖος σὲ ἀπαγορεύει νὰ κάμῃς πρὸς τοὺς ἄλλους ὅ,τι δὲν ἐπιθυμεῖς νὰ κάμωσιν οἱ ἄλλοι πρὸς σέ.

Ἐρ.—Ἡ ἰσότης ἠμπορεῖ νὰ ὑπάρξῃ, καὶ τί ἐστὶν ἰσότης;

Ἄπ.—Ἡ ἰσότης δὲν ὑπάρχει μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων, ὅπως δὲν ὑπάρχει καὶ μεταξὺ τῶν δένδρων τῶν δασῶν. Ὁ σπόρος δένδρωντινῶν πίπτει εἰς γῆν πλέον εὐφορον, ὅπου ὑπάρχει περισσότερος ἀήρ καὶ ἥλιος, καὶ διὰ τοῦτο γίνονται μεγαλύτερα καὶ δυνατώτερα. Ὁ νόμος δὲν εἶναι ἀνθρώπινος εἰς τὸν ὅποιον νὰ πρέπῃ καὶ νὰ δύναται τις νὰ ἐναντιωθῇ· εἶναι νόμος ἀμετάβλητος τῆς φύσεως καὶ τοῦ Θεοῦ.

Καὶ ὅμως ἡ ἰσότης ἡ ὅποια δὲν ὑπάρχει ἀπολύτως, ὑπάρχει πολὺ περισσότερον ἢ ὅσον

Οἷς ἀργοὶ εἶναι ἐκεῖνοι, οἵτινες ἐπὶ προφάσει ὅτι φέρουν ὄνομα ἐργάτου, θέλουν χωρὶς νὰ ἐργασθῶν νὰ μοιρασθῶν τὸν καρπὸν τῆς ἐργασίας ἄλλων, τοὺς ὁποίους ὀνομάζουσι ἀργούς χωρὶς νὰ ἠξεύρουσι καὶ αὐτοὶ διατί.

Ἐρ. "Ο ελεύθερος ἄνθρωπος πρέπει νὰ ἐργάζεται;

Ἀπ. "Ἰσα ἴσα, διὰ νὰ ἦναι ελεύθερος πρέπει νὰ ἐργάζεται. Νομίζω ὅτι ὁ ἄνθρωπος δὲν ἔμπορεῖ νὰ ἔχη μεγαλύτεραν ἐλευθερίαν ἀπὸ τὰ ἄγρια ζῶα. Ὅλα κυνηγοῦν, ψαρεύουν ἢ ταξιδεύουν διὰ νὰ εὑρουν τροφήν.

Ἐρ. "Ἀλλὰ ἕκαστον τῶν ζώων τούτων ἐργάζεται διὰ μόνον τὸν ἑαυτὸν του.

Ἀπ. "Ἄν δὲν ἐργάζεσαι παρὰ μόνον διὰ τὸν ἑαυτὸν σου, δὲν ἔχεις νὰ περιμένῃς τίποτε ἀπὸ τὴν ἐργασίαν τῶν ἄλλων. Τότε πρέπει νὰ καλλιερῆς τὴν γῆν, νὰ σπείρης, νὰ ἀλέθῃς, νὰ ζυμῶνῃς· πρέπει, διὰ νὰ κάμῃς ὑποδήματα, νὰ σφάζῃς τὰ ζῶα, νὰ τὰ ἐκδέρῃς, νὰ κατεργάζεσαι τὰ δέρματα, νὰ κόπτῃς καὶ νὰ ράπτῃς τὰ ὑποδήματά σου· διὰ νὰ ἔχῃς ὑποκάμισον, πρέπει νὰ σπείρης λινόσπορον, νὰ τὸν καθαρίζῃς, νὰ τὸν μεταβάλλῃς εἰς νῆμα, νὰ ὑφαίνῃς τὸ πανίον, νὰ κόπτῃς, νὰ ράπτῃς, καὶ καθεξῆς δι' ὅλα τὰ ἀντικείμενα τῶν ἀναγκῶν σου.

Ἄντὶ τούτων ὅμως, ἂν ἦσαι γεωργός, προάγεις σίτον δι' ἑκατὸν ἀνθρώπους, καὶ ἐξ αὐτῶν τῶν ἑκατὸν ἀνθρώπων ὁ μὲν τὸν ἀλέθει, ὁ δὲ τὸν ζυμῶναι, ἄλλοι κατεργάζονται τὸ δέσμα διὰ νὰ κάμῃς ὑποδήματα, καὶ ἄλλοι ἐργάζονται τὸ μαλλίον διὰ νὰ κάμῃς φορέματα καὶ τὰ τοιαῦτα. Καὶ ἄλλοι πάλιν διασχίζουσι τὰς θαλάσσας καὶ κινδυνεύουσι διὰ νὰ ὑπάγουν νὰ σὲ φέρουν βαμβάκιον, ζάχαριν, πέπερι. Τοιοῦτοτρόπως σὺ κάμνεις ἕν πρᾶγμα διὰ τοὺς ἄλλους, καὶ οἱ ἄλλοι κάμνουν ἑκατὸν διὰ σέ.

"Ἐπεται τὸ 703.

ΠΩΣ ΤΡΕΦΟΜΕΘΑ

Συνέχεια· ἐδὲ σελ. 210.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΔΕΚΑΤΗ ΠΕΜΠΤΗ

Τὰ ὄργανα.

Δὲν σοῦ ἐξήγησα μέχρι τοῦδε τὴν λέξιν ὄργανον, διὰ νὰ μὴ παρεκτραπῶ μακρὰν τοῦ προκειμένου. Καὶ πιθανῶς μὲν ἐννόησες περὶ τίνος πρόκειται, ἀλλ' ὅπως δὴ ποτε πρέπει νὰ μάθῃς ἀκριβῶς τὴν σημασίαν τοῦ πράγματος.

Ὁ ὄργανον κυρίως σημαίνει ἐργαλεῖον, μέσον διὰ τοῦ ὁποίου ἐκτελοῦμεν ἢ εὐκολύνουμεν τὴν ἐκτέλεσιν ἐργασίας τινός. Τὰ ὄργανα λοιπὸν τοῦ σώματός μας εἶνε τὰ ἐργαλεῖα, διὰ τῶν ὁποίων ἐκτελοῦμεν ὅλας τὰς πράξεις τῆς ζωῆς μας· καὶ ἐπειδὴ ὅλα τὰ μέρη τοῦ σώματός μας χρησιμεύουν εἰς ἕνα, ὅλον τὸ σῶμα

μας δὲν εἶνε τίποτε ἄλλο εἰμὴ ἄθροισμα ὀργάνων. Τοιοῦτοτρόπως ἡ χεὶρ μας εἶνε ὄργανον, διὰ τοῦ ὁποίου συλλαμβάνομεν τὰ πράγματα· ὁ ὀφθαλμὸς μας εἶνε ὄργανον, διὰ τοῦ ὁποίου βλέπομεν· ἡ καρδιά εἶνε ὄργανον, διὰ τοῦ ὁποίου κυκλοφορεῖ τὸ αἷμα κ.λ.

Διὰ τοῦτο δὲ ἡ ζωὴ μας δὲν εἶνε τίποτε ἄλλο, παρὰ τὸ ἄθροισμα τῆς προσθέσεως τῶν ἐνεργειῶν, τὰς ὁποίας ἀποτελοῦσι τὰ ὄργανα τοῦ σώματός μας, καὶ αἵτινες εἶνε μὲν χωρισταὶ καθ' ἑαυτὰς, συγκεφαλαιοῦνται ὅμως καὶ συνενώνονται μυστηριωδῶς εἰς μίαν κοινὴν ἐνέργειαν καὶ ζωὴν.

Καὶ ὅμως ἡ παρομοίωσις αὕτη εἶνε ἀρκετὰ ξηρὰ, καὶ δὲν δύναται νὰ παραστήσῃ ἀκριβῶς τὴν εἰκόνα τῆς ζωῆς.

Ἄς προσπαθῆσω νὰ σοῦ τὴν ἐκφράσω κάπως καλλίτερα.

Ἡ λέξις ὄργανον ἐφαρμόζεται ἐπίσης, καὶ πρὸ πάντων εἰς τὸν καθημερινὸν βίον, εἰς τὴν μουσικὴν. Ἄς ὑποθέσωμεν λοιπὸν πρὸς στιγμὴν, ὅτι τὰ ὄργανα τοῦ σώματός μας εἶνε μουσικὰ ὄργανα.

Παρειρέθῃς θεαίως ποτέ σου εἰς καμμίαν συναυλίαν ἢ χορὸν καθὼς λέγομεν κοινῶς. Ἐκαστον ὄργανον τῆς μικρᾶς ἢ μεγάλης ὀρχήστρας, ἥτις δίδει τὴν συναυλίαν, παίζει τὸ ἰδιαιτέρον μέρος τοῦ ὁποίου εἶνε γραμμένον ἐπίτηδες δι' αὐτό. Καὶ ὅμως, μολονότι ἄλλο μέρος παίζει τὸ ἕν ὄργανον καὶ ἄλλο τὸ ἄλλο, ὅταν παίζουσιν ὅλα τὰ ὄργανα ἑμοῦ, μίαν μόνην ἁρμονίαν ἀκούει κανεὶς, καὶ ἡ ἁρμονία αὕτη εἶνε μελωδία, καὶ ἡ μελωδία εἶνε ἡ μουσικὴ τὴν ὁποίαν ἔγραψεν ὁ μέγας ἀόρατος τεχνίτης, τὸν ὁποῖον δὲν βλέπεις ὅταν ἀκούῃς τὴν συναυλίαν. Δὲν ὑπάρχει τότε διὰ τὰ ὠτὰ μας οὔτε αὐλὸς, οὔτε σάλπιγξ, οὔτε τετράχορδον, οὔτε θάρβιτος, ἀλλ' ἡ Συμφωνία τοῦ Βετχόβεν, ἢ Εἰσαγωγή τοῦ Δὸν Ἰωάννου, τοῦ Μότσαρτ.

Αὐτὸ εἶνε καὶ ἡ ζωὴ. Ὅλα τὰ ὄργανα παίζουν συγχρόνως, καὶ μία μόνη ὑπάρχει μουσικὴ, ἡ μουσικὴ τὴν ὁποίαν ἔγραψεν ὁ Θεός.

Ὅταν δὲ σοῦ λέγω, ὅτι αὐτὸ εἶνε ἡ ζωὴ, μὴ ὑποθέσῃς ὅτι εἶνε αὐτὸ ἀκριβῶς καὶ ἀπαρᾶλ-λάκτως, διότι, μὰ τὴν ἀλήθειαν, οὐτ' ἐγὼ ἠξέρω ἀκριβῶς τί εἶνε, οὔτε θὰ εὕρῃς κανένα νὰ σοῦ τὸ εἰπῇ, καὶ ἂν γυρίσῃς ὅλον τὸν κόσμον καὶ ἐρωτήσῃς ὅλους τοὺς σοφοὺς. Ὅσας δὲ παρομοιώσεις καὶ ἂν σοῦ κάμω, ὅλα θὰ ἔχουν τὸ σφάλμα των· καὶ διὰ νὰ ἐννοήσῃς πόσον ἔχω δίκαιον, ἀρκεῖ νὰ σοῦ ὑποδείξω τὸ σφάλμα τῆς παρομοιώσεως τὴν ὁποίαν πρὸ μικροῦ σοῦ ἔκαμα. Σὲ εἶπα ὅτι ἡ ζωὴ μας ὁμοιάζει μὲ ὀρχήστραν· καὶ ὅμως εἰς μὲν τὴν ὀρχήστραν βλέπομεν πλησίον ἐ-